

ALPINE MOLDEZ

Si Alpine Moldez ay nagtapos ng kursong Bachelor of Arts in Communication Arts sa University of Santo Tomas. Kasalukuyan siyang bahagi ng isang Sales and Marketing team sa isang maliit na BPO sa Makati. Dati siyang manunulat sa pahayagang *The Varsitarian* at naging bahagi ng seksyong Literary at Filipino.

ADOBO

Mula sa pagkalunod ni Maita sa kaniyang mga iniisip, iniahon siya ng pagtahal ng alaga niyang asong si Laika. Sa wakas, may dumating na ring kostumer para sa araw na iyon. Ilang linggo na kasi ang lumipas matapos siyang i-tag as recovered ng health center. Ngunit mahina pa rin ang benta ng kaniyang karinderya dahil sa tsismis na COVID positive siya. Paano, wala pa rin siyang panlasa.

Isang matandang babae ang lumapit sa kaniyang tindahan at tingin niya ay hindi ito tagaroon. “Anong mayro’n tayo ngayon, Ineng?” tanong nito. Maligayang sumagot si Maita at sinabing adobong baboy ang punong putahe.

“Ayos. Bigyan mo ako ng isang order.” Tinanggal ng matanda ang suot na face mask at marahang umupo sa hapag na nakakabit sa tindahan.

“May panlasa ka na ba ulit, Maita?” Muntik niya nang mabitawan ang platong pinagtatakalan niya ng kanin. Sa kung anong dahilan, hindi siya nakasagot sa narinig. Nilapag niya ang plato ng kanin sa harap ng matanda at isinunod ang platitong may lamang adobo.

“Kilala n’yo ho ako?”

Pumasok bigla sa tindahan ang asawa ni Maita, na wari ay kagigising lamang at tila hindi pa naliligo. Hinanap nito ang pulang plastik na arinolang pinaglalagyan niya ng pera, binawasan ang kakarampot na laman, at lumabas na parang walang nangyari. Hindi naman nagtanong ang matanda, ngunit nagpaliwanag si Maita sa inasal ng asawa, “Pasensya na ho. Alam n’yo naman, kailan lang ulit pinayagan ang mga inuman.”

Ipinagpatuloy niya ang pakikipag-usap sa kostumer at inusisa kung paano siya nakilala nito, gayong parang noon niya lang ito nakita sa lugar. “Marami akong kilala, Ineng,” sagot nito.

Hinimay ng matanda ang tipak ng adobong baboy sa platito, ipinares ito sa isang kutsarang kanin, at isinubo. “Medyo matabang. Paabot naman ng toyo.” Iniabot sa kaniya ni Maita ang hinihingi at nagpatuloy ito sa pagsasalita. “Makinig kang mabuti sa akin. Sa maghaponng ito, babalik ang panlasa mo kung hahainan mo ng adobo ang isang tumatangis, isang tumatawa, isang nanggagalaiti, at isang mamamatay.”

Napakunot ang noo niya sa narinig. “Po? Paano naman ho mangyayari ‘yon, e, hindi ko naman mapipili ang mga kakain at lalapit sa karinderya?” Tumalikod siya para kumuha ng isang basong tubig. Mapupuno niya na ang hawak na baso nang muling biglang tumahol si Laika. Nilingon niya ang matanda ngunit wala na ito. “Walang ‘yang ‘yon! Ni hindi man lang nagbayad!” Sa pagkainis sa nangyari, padabog niyang sinimulan ang paglilinis sa pinagkainan ng sana ay buena mano niya.

Agad na may dumating na isang babaeng mukhang kalalabas lang mula sa isang opisinang malapit sa kaniyang karinderya. Matapos paliguan ng baong alcohol ang kaniyang uupuan ay umorder ito ng adobo at isang platong kanin. Makaraan ang tatlong subo ay napansin ni Maita na lumuluha ang kostumer. Lumapit siya at tinanong kung ayos lang ba ito. Pinunasan ng babae ang kaniyang mga luha at pagkatapos ay pilit na ngumiti.

“Opo. Na-miss ko lang kasi ang mommy kong namatay. Ganitong-ganito ho kasi ang timpla ng adobo niya.” Naramdaman ni Maita na bahagya niyang nakagat ang kaniyang dila.

“Maasim din po pala kayo gumawa,” pagpapatuloy ng babae. Naguluhan si Maita sa narinig dahil natatandaan niyang matabang ang unang komento na ibinigay sa adobo niya para sa araw na iyon. Agad siyang

nagtakal ng ulam at tinikman ito. “Maasim nga,” bulong niya sa sarili. Nanlaki ang mga mata niya sa naisip, “Maasim ... nalasahan ko ang asim!” Ngumiti siya sa kausap at sinegundahan ang komento nito, “Di bale, ganito ba ang paborito mo, Ate? Dalasan mo ang pagkain dito at kapag adobo ang ulam, dadagdagan ko ang para sa ‘yo.” Tumawa nang bahagya ang kostumer at saka tinapos ang pananghalian.

Hinarap ni Maita si Laika at nagpipigil na tumiling sinabi, “Narinig mo ‘yon? Nalalahanan ko na ang luto ko, Laika! Maasim!” Tinitigan siya ng alagang aso at humihingal itong naglabas ng dila. Tinapik ni Maita ang ulo nito at pagkatapos ay nilinis niya ang pinagkainan ng babae.

Makalipas ang ilang minuto, magkasabay na dumating ang dalawang lalaki na dati niyang mga suki: ang foreman sa ginagawang gusali, isang kanto ang layo mula sa kaniyang karinderya, at isang estudyante.

“Putang ina!” sigaw ng foreman matapos niyang ibaba ang selpon sa mesa. Pabiro siyang sinaway ni Maita, “Uy, may bata!” Napailing na lang ang lalaki habang isa-isa niyang sinilip ang laman ng mga kaldero ng ulam.

Pumasok bigla sa isip ni Maita ang bilin sa kaniya ng matandang babae: hainan ng adobo ang isang tumatangis, isang tumatawa, isang nangagalaiti, at isang mamamatay. Kung sa lumuluhang babae kanina ay mahiwagang bumalik ang panlasa niya para sa maaasim, baka may iba pang mga panlasang bumalik kapag hinainan niya ng adobo ang galit na foreman. O-order na sana ito ng niluto niyang pinangat na sapsap, pero agad siyang inabutan ni Maita ng isang platong kanin na may kasamang isang platitong adobo. “O, libre ko na ‘yang ulam mo ngayon. Para naman mabawasan ang init ng ulo mo.” Natawa ang kostumer sa ideya ngunit malugod niyang tinanggap ang alok.

Sa isang upuan mula sa foreman, humagikgik ang estudyanteng kasabay nitong dumating. Nakatingin ito sa kaniyang selpon at wari ay may binabasang nakakatawa. “Sige, unahin mo ‘yang selpon mo at bubusugin ka niyan!” puna ni Maita sa kausap.

“Si Aling Maita talaga! Okey lang ‘yan! Sine-serve n’yo pa naman si Kuya,” sagot nito. Pinili ng estudyante ang piniritong hotdog at itlog na nakahain sa tabi ng mga kaldero. Pumasok muli sa isip ni Maita ang bilin ng matanda. Tiningnan niya ang patuloy na pagtawa ng batang lalaking hindi

itinigil ang pagkalikot sa kaniyang selpon. Naisip niyang bigyan din ito ng adobo. “O, libre ko na rin sa ‘yo. Para fair.” Magiliw na kumain ang dalawa.

Naunang natapos ang foreman at pinilit nitong bayaran ang ulam na inihain sa kaniya. Aniya, napakasarap ng maanghang na timpla ni Maita sa adobo. Nagulat si Maita sa naging komento nito dahil alam niyang maasim ang timpla niya at totoong iyon din ang nalasahan niya kanina. Matapos kunin ang bayad ng tumalikod nang kostumer ay kinausap niya ang estudyanteng patapos pa lamang kumain.

“Maanghang ba?” Umiling ang kausap at sinabing sa katunayan nga ay matamis ang pagkakagawa niya sa adobo. Naramdaman bigla ni Maita na dalawang beses niyang magkasunod na nakagat ang kaniyang dila. Iyon na marahil ang hudyat. Nagtakal siyang muli ng adobo at tinikman ang lasa nito—maanghang. Maanghang na ngang bigla ang lasa nito. Agad siyang uminom ng isang basong tubig at pinisil ang mukha ni Laika. Kinilig siya at agad na nilinis ang pinagkainan ng foreman.

“Hoy!” sigaw ng asawa ni Maita. “Yon ba ang lalaki mo?” Para siyang umaandar na bentilador na biglang binunot sa saksakan. Naglaho ang saya sa mukha ni Maita. Hindi siya nakasagot sa asawa at minabuting talikuran na lamang ito. Natapos ang estudyanteng kumakain at sumubok ding magbayad. Tinanggihang ito ni Maita at sinabing, “Galingan mo na lang sa school. Matagal din kayong nag-stay sa bahay kaya treat ko na ‘yan para malakas ka sa araw na ‘to.”

Nang makalayo-layo ang bata, sinugod si Maita ng kaniyang asawa at hinawakan sa braso nang mahigpit. “Binigyan kita ng negosyo para magluto. Hindi para lumandi!” sigaw nito. “Bigyan mo ako niyang adobo. Panira ka sa inuman namin, e!” Nagmamadaling nagtakal ng ulam si Maita para makaalis na ang kaniyang asawa.

Hinubad niya nang tuluyan ang suot na face mask at huminga siya nang malalim.

Tumahol si Laika para sindakin ang pusang pinuntahan ang pinagkainan ng estudyante. Naawat naman si Maita sa kaniyang pagtulala at siya na mismo ang nagtaboy sa pusa. Naalala niya bigla ang komento ng bata sa adobo. Kinuha niya ang platito nito at tinikman ang sabaw na natira. Labis siyang nabagabag. Hindi nga nagsisinungaling ang kostumer niyang

iyon. Matamis ... matamis ang timpla ng adobo niya roon.

Totoo nga ang sinabi ng matandang babae. Babalik ang kaniyang panlasa kung maghahain siya ng adobo sa apat na pagkakataong ibinilin nito. Ngunit saan naman siya makatatagpo ng mamamatay? Dumaan ang maghapon at naging matumal pa rin ang bentahan. Bandang alas-sais ng gabi ay nagpasya nang magsara ng karinderya si Maita.

Habang inililigpit ang mga kalderong may laman pang tirang ulam, dumating ang asawa niyang lasing na lasing at naghahanap na naman ng pera. Makikipagpustahan daw ito sa mga kainuman niya sa kabilang barangay at namimilit itong ibigay sa kaniya ang kinita ng karinderya sa maghapon. Ipinaliwanag ni Maita na naging mailap ang benta at wala siyang maibibigay na sobra sa kaniya. Sinampal at tinabig siya ng kausap para makuha ang pulang plastik na arinolang pilit niyang tinatakpan. Binuksan ito ng kaniyang asawa at kumuha roon ng ilan pang natitirang pera. Bago lumabas ng bahay, humirit ito ng makakain.

Humihikbing nagtakal si Maita ng tirang kanin. Wala nang malinis na platito kaya pumunta siya sa lababo para maghugas. Ubos na ang dishwashing liquid kaya yumuko siya para kunin ang stock sa ilalim.

“Tang ina, Maita!” sigaw ng kaniyang asawa. “Isang platito lang ‘yan!” Hindi siya sumagot. Tinitigan niya ang bote ng liquid sosa sa tabi ng dishwashing liquid.

Nagtakal siya ng adobo at hinati ito sa dalawang platito. Ibinigay niya ang isa sa asawa at ang isa naman ay sa asong si Laika. Makalipas ang ilang minuto ay nakagat niya ang kaniyang dila. Tinitigan niya ang bote ng vetsin sa tabi ng mga kaldero. Nagtakal siyang muli ng adobo at tinikman ito—mapait.